

Mieszkalnictwo wspomagane

Działania Stowarzyszenia Na Tak zmierzające do utworzenia systemu mieszkalnictwa wspomagane w Poznaniu

Opracowała: Natalia Marciniak-Madejska

Dyrektor ds. wsparcia osób niepełnosprawnych

Stowarzyszenie Na Tak

Punkt startu 1:
opracowanie strategii systemu mieszkalnictwa wspomaganego
w Poznaniu (Poznań 2012):

1. Udział Partnerów z instytucji publicznych i naukowych.
2. Wskazanie kolejnych kroków, jakie musiały zostać podjęte, by móc stworzyć system mieszkalnictwa wspomaganego z perspektywy: klienta, pracownika, finansowej.

Punkt startu 2:

Na Tak – profesjonalna NGO, z którą instytucje publiczne nie boją się nawiązać partnerstwa. Dlaczego?

1. **Kompleksowe wsparcie** osób z niepełnosprawnością intelektualną spowodowaną różnymi zaburzeniami genetycznymi, neurologicznymi, metabolicznymi i in.
2. W placówkach Na Tak wypracowywane są **standardy wspierania** osób z niepełnosprawnością w sposób podmiotowy.
3. W placówkach Na Tak wypracowywane są **pionierskie metody i narzędzia diagnozy i terapii**.
4. Na Tak **myśli i działa strategicznie**, opiera swoją działalność na najnowszych wytycznych ONZ, WHO i UE, na własnych badaniach i literaturze przedmiotu, planuje długofalowo, buduje relacje z instytucjami publicznymi, wspierana jest przez instytucje naukowe.

DIAGNOZA POTRZEB

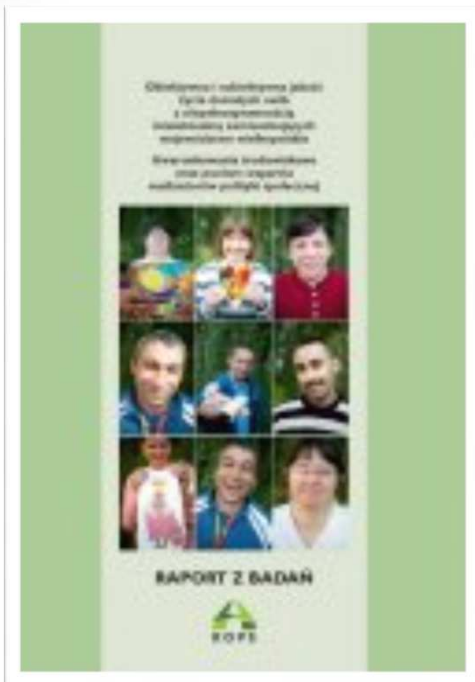
Koncepcja utworzenia i prowadzenia mieszkań wspomaganych podparta została analizami i badaniami prowadzonymi przez Stowarzyszenie Na Tak:

- Analiza *Indywidualnych Programów Przygotowujących Do Pełnienia Dojrzałych Ról Społecznych stworzonego na potrzeby zapisu postępów podczas treningów samodzielności w wynajętych mieszkaniach treningowych* (Ł. Cofta, WTZ Przylesie, Poznań 2013).

DIAGNOZA POTRZEB

- Badania ilościowe i jakościowe dotyczące m.in. warunków bytowych osób z niepełnosprawnością intelektualną w Wielkopolsce (zespół pracowników Stowarzyszenia Na Tak pod kierunkiem N. Marciniak-Madejskiej na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, Poznań 2014). Publikacja dostępna pod linkiem:
http://www.natak.pl/images/dokumenty/Publikacje/Wyniki_bada%C5%84_pt._Obiektywna_i_subiektywna_jako%C5%9B%C4%87_%C5%BCycja_os%C3%B3b_z_niepe%C5%82nosprawno%C5%9Bci%C4%85_intelektualn%C4%85.pdf
- Porównane z warunkami bytowymi osób z niepełnosprawnością intelektualną zamieszkujących Evangelisches Johannesstift Behindertenhilfe (Berlin 2015).

OPRACOWANIE KONCEPCJI

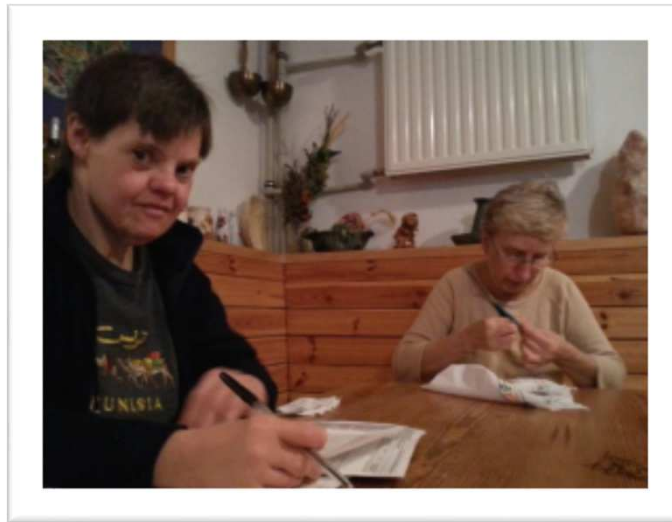
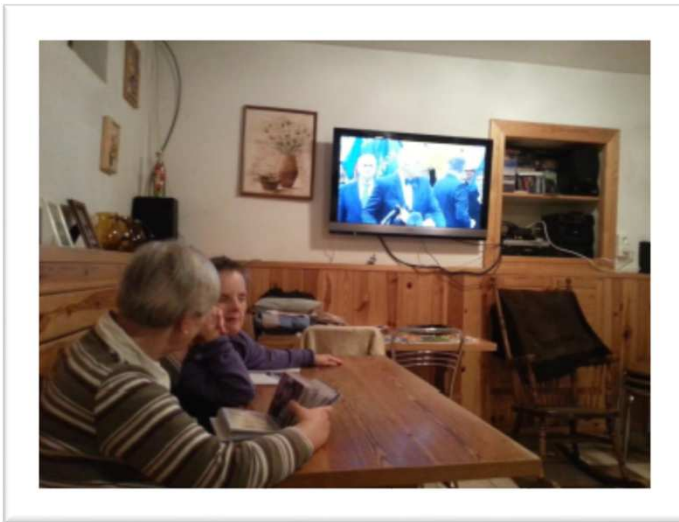
Konceptcja mieszkalnictwa wspomaganego (kto? jak? gdzie? z kim?) opracowywana jest na podstawie doświadczeń:

- Własnych – podczas treningów mieszkaniowych osób z niepełnosprawnością intelektualną (Warsztat Terapii Zajęciowej „Przylesie”).

OPRACOWANIE KONCEPCJI

- Polskich, lokalnych – mieszkania wspomagane w Stargardzie Szczecińskim, Koninie, Warszawie.

OPRACOWANIE KONCEPCJI

- Zagranicznych – mieszkania wspomagane w Berlinie (w 2012 roku na wizytę studyjną do fundacji Ewangelisches Johannesstift zaproszono pełnomocnika Poznania ds. osób niepełnosprawnych, prezesa TBS, przedstawiciela ZKZL i innych przedstawicieli instytucji publicznych).

PO CO TYLE ANALIZ?

Dysponowanie twardymi, reprezentatywnymi danymi nt. sytuacji i potrzeb mieszkaniowych osób z niepełnosprawnością intelektualną są przepustką do podjęcia **dyskusji z decydentami** oraz stanowią **uzasadnienie dla składania wniosków o sfinansowanie utworzenia pilotażowych mieszkań wspomaganych w Wielkopolsce.**

LOBBING NA SZCZEBLU LOKALNYM

Działania lobbujące w Mieście Poznaniu dotyczące deinstytucjonalizacji i normalizacji życia osób z niepełnosprawnością (2013-2015).

Efekt: przyjęcie zadania utworzenie sieci mieszkań wspomaganych w dwóch strategicznych dokumentach Miasta Poznania:

- **Kierunki działań i zadania Miasta Poznania na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych na lata 2012-2020 (Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej)**
- **Miejska Strategia Polityki Społecznej (Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych)**

LOBBING NA SZCZEBLU KRAJOWYM

Wydanie podręcznika dobrych praktyk w zakresie deinstytucjonalizacji we współpracy z PFWB z Gdańska na zlecenie ROPS

N. Marciniak-Madejska, R. Stenka, K. Weiner, *Rozwiązywanie problemu bezdomności i wykluczenia mieszkaniowego w oparciu o usługi świadczone w lokalnej społeczności*, Poznań 2015.

[http://www.natak.pl/images/dokumenty/Publikacje/N. Marciniak-Madejska R. Stenka K. Weiner Dobre praktyki w zakresie deinstytucjonalizacji Regionalny O%C5%9Brodek Polityki Spo%C5%82ecznej Pozna%C5%84 2015.pdf](http://www.natak.pl/images/dokumenty/Publikacje/N._Marciniak-Madejska_R._Stenka_K._Weiner_Dobre_praktyki_w_zakresie_deinstytucjonalizacji_Regionalny_O%C5%9Brodek_Polityki_Spo%C5%82ecznej_Pozna%C5%84_2015.pdf)

Listy do posłów Sejmu i Senatu RP z wezwaniem do podjęcia działań na rzecz systemowych rozwiązań w zakresie mieszkalnictwa.

Nawiązanie kontaktu z sejmowym zespołem ds. rozwiązań systemowych na rzecz osób niepełnosprawnych oraz warszawskim zespołem ds. małych form mieszkaniowych dla osób z niepełnosprawnością.

Najważniejsze efekty dotychczasowych prac

ZMIANA MENTALNA

Przekonanie o przewadze rozwiązań systemu mieszkalnictwa wspomaganego nad wieloosobowymi placówkami opieki całodobowej:

1. Korzyści ekonomiczne.
2. Korzyści humanitarne.
3. Korzyści polityczne.

FORMALNE PARTNERSTWO Z UMP

Najwyżej oceniony wniosek na partnerstwo UMP przy aplikowaniu o środki unijne (grudzień 2015-styczeń 2016).

Wyniki oceny merytorycznej dokonanej przez Komisję ds. otwarcia ofert (LISTA RANKINGOWA):

W pierwszej kolejności do współpracy zapraszani będą oferenci, którzy uzyskali największą liczbą punktów w naborze. W przypadku konkursów/naborów wniosków, w których wprowadzono ograniczenie dotyczące liczby składanych wniosków, zaproszony zostanie tylko jeden Oferent (z największą liczbą punktów), który jako Lidera projektu wskazał Miasto Poznań. Zapis nie dotyczy ofert, w których Miasto Poznań zostało wskazane jako partner projektu.

Partnerstwa w ramach niniejszego naboru zawierane będą do wyczerpania środków finansowych przeznaczonych na wkład własny ze strony Miasta Poznania.

Lp.	Nr oferty/nazwa oferenta	Źródło finansowania	Rola Miasta Poznania	Ocena merytoryczna
1	Oferta 6/ Stowarzyszenie Na Tak z siedzibą w Poznaniu	Działanie/Poddziałanie 7.2.2 WRPO	PARTNER	POZYTYWNA (43,01 pkt)
2	Oferta 11/ DIVERTIDA Sp. z o. o. z siedzibą w Poznaniu	Działanie/Poddziałanie 6.4.1 WRPO	LIDER	POZYTYWNA (42,66 pkt)

WRPO 2014+

1. Wybór definicji mieszkalnictwa wspomaganego do regulaminu konkursu ubiegania się do środków EFS w ramach WRPO 2014+:

N. Marciniak-Madejska, *Mieszkalnictwo wspomagane dla osób z niepełnosprawnością intelektualną*, „Niepełnosprawność i rehabilitacja” nr 1, rok XIV, styczeń-marzec 2014.

UZNANIE TRENINGÓW MIESZKANIOWYCH JAKO I ETAPU MIESZKALNICTWA WSPOMAGANEGO.

2. Aplikowanie o środki unijne w ramach WRPO 2014-2020
Oś priorytetowa „Włączenie społeczne” poddziałanie 7.2.2 – usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe (marzec 2016).

NAJBLIŻSZE PLANY

3. Spotkania z Zarządem Komunalnych Zasobów Lokalowych, Poznańskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego i Urzędem Miasta Poznania w sprawie lokali możliwych do zaadaptowania na potrzeby mieszkań wspomaganych.

Koncepcja mieszkań wspomaganych

pod kątem opracowania projektu WRPO 2014+

DEFINICJA

Co:

usługi społeczne świadczone na poziomie lokalnej społeczności.

Dla kogo:

dla osób niezdolnych/częściowo niezdolnych do prowadzenia samodzielnej egzystencji.

Po co:

umożliwienie niezależnego życia w środowisku, z którego osoba pochodzi.

Jak:

poprzez organizację systemu dostępnych mieszkań i dostosowanych usług (głównie asystenckich).

USŁUGI W MIESZKANIU WSPOMAGANYM

W mieszkaniu wspomaganym osoba z niepełnosprawnością zaspokaja własne potrzeby poprzez skorzystanie z dostępnego pakietu usług. Usługi przydzielone danej jednostce uwzględniają jej zindywidualizowane potrzeby. Obejmują one w szczególności pomoc w:

1. pozyskaniu lokalu,
2. prowadzeniu gospodarstwa domowego,
3. wykonywaniu czynności dnia codziennego,
4. zarządzaniu budżetem,
5. umożliwieniu udziału w życiu społeczności lokalnej,
6. skorzystaniu z usług dostępnych w tej społeczności (tj. mieszkaniowych i komunalnych, ochrony zdrowia, oświaty, zatrudnienia, kultury, sportu, turystyki, rekreacji).

Wsparcie w mieszkaniu wspomaganym nie musi być całodobowe.

DWUETAPOWOŚĆ PROCESU

- Etap I. „Mieszkanie na próbę” – **mieszkania treningowe** obejmujące trening umiejętności społecznych i samodzielności w warunkach naturalnych w mieszkaniach ulokowanych w społeczności lokalnej, przy całodobowej asyście terapeuty. To czas nauki i diagnozy możliwości i potrzeb osób z niepełnosprawnością. Każdy beneficjent ostateczny projektu skorzysta z tej formy wsparcia.

DWUETAPOWOŚĆ PROCESU

- Etap II. „Mieszkanie na stałe” – **mieszkania docelowe** obejmujące zamieszkanie w lokalu mieszkalnym samotnie, w parze lub w grupie zgodnie z preferencjami, aspiracjami i potrzebami użytkownika oraz zasobami Oferenta i Partnera. Czas pracy i zakres wsparcia asystenta wyznaczony zostanie na podstawie „Zindywidualizowanej diagnozy potrzeb i możliwości osoby z niepełnosprawnością” przeprowadzonej w mieszkaniu treningowym.

ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU WRPO 2014+

Utworzenie 8 pilotażowych mieszkań wspomaganych, w tym:

2 pełniących wyłącznie funkcję treningowych,

2 pełniących wyłącznie funkcję docelowych,

4, które pierwotnie będą mieszkaniami treningowymi systematycznie zamienianymi w mieszkania docelowe.

Usługami objętych zostanie 50 osób z niepełnosprawnością intelektualną w mieście Poznań. Docelowo po zakończeniu projektu 30% uczestników (15 osób) projektu na stałe zamieszkiwać będzie w mieszkaniach wspomaganych.

WARUNKI LOKALOWE

Min. nakłady remontowe (bez konieczności wymiany instalacji elektrycznej i wod-kan-co-gaz), z możliwością stawiania ścian działowych.

Metraż mieszkania uzależniony od liczby pokoi.

Pokoje o powierzchni min. 9-12mkw.

W jednym mieszkaniu od 2 do 5 pokoi (zatem optymalny metraż mieszkania to 60-80mkw).

W każdym mieszkaniu powinien być jeden pokój dzienny (opcjonalnie połączony z pomieszczeniem kuchennym pełniąc funkcję jadalni), łazienka i oddzielnie WC.

Jedno mieszkanie, przeznaczone na wsparcie osób z wieloraką niepełnosprawnością, może mieć metraż pow. 100 mkw, przy założeniu, że:

- będzie w nim zamieszkiwać 5-6 osób,
- pokoje będą min. 10mkw,
- łazienka min. 8mkw,
- łazienka i WC mogą być w jednym pomieszczeniu sanitarnym,
- mieszkanie zlokalizowane jest na niskim lub wysokim parterze z podjazdem/windą.

Mieszkania ulokowane na parterze lub 1 piętrze z klatką o szerokości 1,5m pozwalającej na użycie schodołazu.

Lokalizacja: skomunikowane z centrum miasta za pomocą środków komunikacji publicznej.

Preferowane: kilka lokali mieszkalnych w jednym budynku wielorodzinnym,

lokale o niskich kosztach utrzymania (najlepiej ogrzewanie centralne).

DODATKOWE POMYSŁY ZGŁOSZONE PODCZAS SPOTKANIA

W celu zwiększenia skuteczności

1. Przygotowanie koncepcji kampanii społecznej i działań kierowanych do społeczności lokalnej wspierającej proces integracji mieszkańców z sąsiedztwem.
2. Warsztaty dla rodziców dot. usamodzielniania ich dzieci w mieszkaniach wspomaganych.
3. Wsparcie prawnika dot. tworzenia funduszu mieszkań wspomaganych przy Na Tak oraz przekazywania majątku na cele mieszkalnictwa wspomaganego.

KONTAKT

Spotkania rodziców i specjalistów Na Tak ws. mieszkalnictwa wspomaganego będą kontynuowane. Do rodziców wysłana zostanie ankieta, w której zapytani zostaną o:

1. Kryteria wyboru mieszkańców do mieszkań wspomaganych.
2. Pomysły na powiększenie puli mieszkań możliwych do włączenia w sieć mieszkań wspomaganych.
3. Perspektywę czasową przystąpienia do programu mieszkań wspomaganych.

Pytania i uwagi proszę kierować do osoby rozwijającej w ramach Stowarzyszenia Na Tak:

Natalia Marciniak-Madejska

Tel. 782 004 222 | e-mail: n.madejska@natak.pl